

DETROITI UJSÁG

DETROIT HUNGARIAN NEWS

PUBLISHED EVERY FRIDAY

Editorial and Publishing Office:
7907—7911 WEST JEFFERSON AVE., DETROIT, MICH 48217
Telephone: Vinewood 2-0414

Founded by JULIUS FODOR - Alapította FODOR GYULA

Managing Editor and Publisher — felelős szerkesztő és lapkiadó
MRS. JULIUS FODOR

SUBSCRIPTION RATE: \$7.00 PER YEAR — CANADA \$8.00
EUROPE: \$9.00

Second class postage paid at Detroit, Michigan

A MAGYARSÁG ERDEKEINEK SZENTELT HETILAP
MEGJELENIK MINDEN PENTEKEN

7907—7911 WEST JEFFERSON AVE., DETROIT, MICH 48217
Telefon: Vinewood 2-0414

ELŐFIZETESI ÁRA EGY ÉVRE: \$7.00 — KANADÁBAN: \$8.00
EUROPÁBAN: \$9.00

Varga Béla bucsuztató beszéde Dr. Kállay Miklós ravatalánál a New York-i Szent István R. Kath. templomban

Ha Magyarország ma szabad volna és Kállay Miklós otthon halt volna meg, országos harangzúgás közepette a Parlament kupola csarnokában ravatalozná fel hálás nemzete. A bucsuztató beszédet az ország legelső embere mondáná. Az ország hercegprímása nagy papi aszisztenciával adná meg az utolsó feloldozást. A Parlament külön ülésen törvényt hozna és törvénybe iktatná Kállay Miklós érdemeit. A vidék, különösen a Nyírség népe tömegesen zárandokolna fel Budapestre, hogy utolsó istenhozzát mondjon annak a nagy magyarnak, aki annyira szerette népét és akit népe is oly hűségesen szeretett. A magyar Pantheonban dísz-sírhelyen mondana utolsó istenhozzát a főváros és az egész ország.

Mi itt most New Yorkban Szent István templomban adjuk meg Kállay Miklósnak mindazt, amit rabszolgasorban szenvedő népe ma nem adhat meg. Nem magunk vagyunk itt, akik körülveszük az ő ravatalát, hanem velünk van az egész magyar nép, az otthon szenvedők és a nagyvilágban szétszóródottak. Leborulunk a Mindenható Isten előtt imádkozni, hogy ő adjon örök nyugodalmat, örök békességet Kállay Miklósnak. Szerény külsőségek között, de annál mélyebb lelkeséggel, annál odaadóbb hűséggel és szeretettel gyújtjuk meg itt az emlékezés gyertyáját Szent István oltára előtt. Magunk elé állítjuk Kállay Miklós kedves, szeretetreméltó, nemes magyar alakját és idézzük egyéniségét, életét. Ez a temetés szentebb, nagyobb mint ha bárhol másutt lenne a világon, mert száműzött magyarok szeretete sugározza, aranyozza ezt be.

Nem a Parlament határozata, hanem az összes élő magyarok elhatározása avatja Kállay Miklóst most itt a nemzet nagy halottjává.

A Gondviselésnek különös kegye, hogy itt New Yorkban, Szent István magyar templomában gyülekezünk. Kállay Miklós, az ősi Balog Semlyén nemzetség fia, itt fekszik haló poraiban rokonának, Szent Istvánnak templomában. Mindig gyermeki hűséggel, férfi öntudattal emlegette családját és ragaszkodott őseihez, akiket a Mindenható Isten örök szeretete adott neki. Őket tartotta a Gondviselés által adott követendő példaképnek. Nem felejtette egy pillanatra sem el, hogy az ő nemzetsége volt egy azok közül, akik valóra váltották Szent István elgondolását az ország alapításban. A nyírségi földön az ő ősei építettek minden tiz falu számára templomot és valósították meg Szent István álmát: a nyugathoz tartozó keresztény Magyarországot. Kállay Miklóst egész életében ez a két nagy gondolat vezette, irányította. Tudta, hogy a magyar nép csak akkor élhet biztonságban, békében, ha a Nyugathoz tartozik és magyar népének életét nem istentelen zsarnokok irányítják, hanem hű marad mindenben a kereszténység nagy ideáljaihoz, a humanizmushoz, a testvériséghez. Az Istenbe vetett mélyszéles bizalommal és hittel Kállay Miklós fenntartotta őseinek templomait ezer év után is. Részt vett a papság munkájában, életében. Biztatva, bátorította őket a népünkért való áldozathozatalban, munkában és a vele való együttélésben. Maga is istenhívó, egyházához hűséges férfi, példát adott az ő kora vezetőinek, hogy hogyan kell együtt élni és egygőz valni azzal a magyar néppel, amelynek boldogítása kell, hogy minden magyar vezetőnek egyetlen életcélja legyen.

Kállay Miklós végigjárta a magyar államférfiak minden iskoláját. Kezdő kis közhivatalaságtól vállalt minden állást egészen a miniszterelnökségig,

magyar hazájáért, magyar népéért. Élete több mint hőskötemény, mert Kállay Miklós maga volt korának egyik legnagyobb hőse. "Vérét a hős, ha halni kell, nem retteg ontani..." Kállay Miklós vállalta a legnagyobb életveszélyt. Egész életét hozta áldozatul, amikor 1942-ben a reménytelen háború közepette, a kilátástalan jövő sötétségében, az ország alkotmányához, tradícióhoz és keresztény humanizmusához hiven vállalta a miniszterelnökséget. Csak ő volt egyedül, aki ezt a szerepet betölthette és aki megpróbálta visszafordítani a sors kegyetlen kerekét. Ősei ezer éven át védtek a nemzet függetlenségét, népét, becsületét. Kállay Miklós programja készen volt: menteni minden magyar életet és megpróbálni a lehetetlent is, előkészíteni a békét, amely után a megpróbáltatásban szenvedő népe áhítozott. Ismerte jól a veszélyt amely körülvette, attól a pillanattól kezdve, amikor vállalta a miniszterelnökséget. A világ nem nagyon tudja, akik tudták, régen meghaltak, vagy akik még élnek — talán elfeledték Kállay Miklós első hősi lépéseit azon az úton, amely Mauthausenban és Dachauban végződött. Amikor bemutatkozásra jelent meg az akkori vezető kormánypart parlament csoportjának ülésén, pár öreg barátja tapsolt csak neki, a nagy többség azonban füttyléssel fogadta és lehurrogta. Kállay Miklós azonban nem rettent vissza. Hittel, meggyőződéssel, áldozatos hazaszeretettel folytatta a munkáját s egy év alatt megfordította a hangulatot. Külső, a magyarnál sokkal nagyobb erők beavatkozása állította meg 1944 március 19-én abban a munkában, amelyről hitte, hogy Istennek és népének legjobb szolgálata.

Kállay Miklós hős volt nemcsak mért bátorsággal vállalta a Gondviselés által neki adott hivatást, de nagy humanista, igaz keresztény volt abban az értelemben, hogy felelősnek érezte magát, megkülönböztetés nélkül minden magyar életért.

Kállay Miklós korának bölcs, ovatos politikusa, népének valóban atyja volt. Példát adott minden idők magyarjának arra, hogy hogyan lehet és hogyan kell megpróbálni mindent a nemzetért, a nemzet akaratának teljesítéséért, hogyan kell védenie a drága magyar vért, az egyre fogyó magyar életet. Példaadása történelmi abban is, hogy hogyan kell szolgálni a nemzetet. Nemhiába mintázta Jókai a Magyar Nábob-nak hősét, Kárpáthy Zoltánt, Kállay Miklós nagatyjáról. Kállay valóban hordozta minden gondját magyar népének. Mikor miniszterelnök lett, első törekvése volt, hogy visszahozza a magyar katonát a frontról, ahol hiányos felszereléssel harcolt egy háborúban, amelyről tudta, hogy el van vesztve. A magyar nép sohasem fogja elfelejteni neki ezt és amikor Kállayt ezért üldözték, gunyolták, a magyar nép annál jobban szívébe fogadta és zárta.

Kállay Miklós példát mutató tanító mestere volt korának, népének. Mindig nagy volt munkájában, hazájáért hozott áldozataiban. Emberileg azonban a legnagyobbá nőtte magát a száműzetésben. Megadással, türelemmel, alázatossággal vállalta a száműzött, kegyetlen sorsát, életét. Hitét egy pillanatra sem veszítette el. Tudta, hogy odahaza a Duna-Tisza táján a magyar nép, amelyért egész életét áldozta, helyt állt a vártán. Nem adja fel az ősi küzdelmet, a Kállayak harcait a szabadságért. Nekünk, nekem példát mutató, segítő jóbarát volt, aki a legszebb tes-

tamentumot hagyta életével a magyar emigrációnak. Idézem szavait: "Fogjátok össze, a hazaszeretet irányítsa lépéseiteket. Magyar ember a maga helyén kövessen el mindent népének szolgálatában!"

Kormányzása alatt az ország kapui még tágra nyitak a meggyőződésükért, vallásukért üldözött menekülők előtt. Magyarországon nem kellett dokumentum, származás igazolása, vizum, utlevél; aki annakidején Kállay Miklós Magyarországnak kapuján zörgetett, annak megnyitott. Mind bebocsátásra talált és otthont kapott. Így lett Magyarország abban az időben amikor Európának nagyrészt elöntötte a gyűlölet áradata, az üldözöttek paradicsoma. Lengyelek százezrei, zsidó származásúak, osztrákok, németek, franciák, hollandok, szinte

Europa minden népe, üldözöttek otthont talált és kényeret kapott Magyarországon. Kállay hirdette, hogy senki sincs felmentve a felelőség alól, amikor az emberi életéről van szó.

Shakespeare énekli meg, hogy az ember meghal, de ami jó cselekedett, az túléli őt. Kállay Miklós! Itt nyugszol poraidban, de a rengeteg ember, akiknek életét megmentted és a sok jócselekedet, amelyet műveltél, túléli örökben a Te életedet. A gyászmisében idézzük a Szentírást: "... hogy az embert cselekedetei követik az Isten elé."

Kállay Miklós, Te nem üres kézzel, nem üres tarisznyával jelentkezel az Örökkévalóság kapuján! Egész ember, bölcs, jó vezetője voltál népnek. Sok jó cselekedtetél, Istenért, népedért, hazáért.

Isten Veled! Nyugodj békében.

Robert G. Gordon Directors John K. Solosy

SOLOSY FUNERAL HOME

— PRIVATE PARKING —

8480 SOUTH ST. VI 1-2353
ACROSS FROM HOLY CROSS SCHOOL

LINCOLN PARK CHAPEL

3206 FORT DU 3-1870

KÁLLAY MIKLÓS

+ 1967 Jan. 14.

1 db kivágat